

BOOMMARTER NIEUWSBRIEF 2016-5 achttiende jaargang, per 23 mei 2016

Redactie: Henri Wijsman. Verspreiding: Willemien Wijsman

Gevecht van boommarter en vos!: 1.4

1. Voortplanting

1.4 Veluwe

Op 10 mei stelde Mark Ottens in een holle boom in de boswachterij Kootwijk (SBB) jongen vast op basis van hun luide gekriew.

Vilmar Dijkstra meldt op 16 mei drie nesten op de Imbos, waarvan twee alweer verhuisd; Vilmar schrijft dat na inspectie van de bomen toe aan nattigheid.

Leuvenumse Bossen (NM): het slechte oog van marter *Anderhalfoog* ziet er beter uit op 12-5, maar bij de jongen zijn nog geen oogjes gezien, dus geboren ná 7-4. Zondagavond 15 mei blijkt dat het gaat om twee jongen zonder moeder, ze hielden de oogjes toe, maar waren wel tegen de 35 dagen oud, dan zouden ze geboren kunnen zijn omstreeks 10 april.

In het Spelderholt (SBB) had één jong even één oog open op 12 mei, dus was 35 dagen oud. Op 17 mei was de moeder afwezig en lagen er twee jongen in de ying en yang houding (Henri Wijsman)

In het Speulder en Sprielder Bos heeft Hans Teunissen nu 4 moertjes en 1 mannetje teruggevonden van vorig jaar, op basis van foto's van de moeder; alsmede 2 nieuwe moertjes en 1 nieuw mannetje. Twee moertjes zijn lacterend, maar waar ze hun jongen hebben is vooralsnog onbekend.

Hans ziet een spannende scene:

"Ik heb wel moertje V2 die vorig jaar lacterend was **vechtend** in haar territorium om het pindakaas paaltje met een ander moertje. Nadat ze dit korte gevecht wint verschijnt er twee minuten later een vos. Ze volgt de vos vanuit een boom naast het pindakaaspaaltje. Maar als de vos achter de boom langs loopt krijgt hij het moertje toch te pakken. Er volgen een paar korte **gevechten** waarbij het moertje met een hoog gebogen rug weer een gevecht aangaat met de vos. Dit duurt ook maar enkele seconden waarna de vos verdwijnt en het moertje nog zo'n tien minuten van de pindakaas eet. Ik kan niet zien of ze elkaar verwond hebben. Toch wel mooi om te zien dat dit moertje V2 een gevecht met een andere boommarter en direct daarna met een vos overleeft".

Als ik het goed interpreteer lijkt dit erg op het vechten van kat en hond.

Op de Hoge Veluwe constateerde Olga van der Klis een interessant geval. Een boom met latrine in de boom en prooiresten er onder was . . . leeg. In dit perceel liggen nog twee andere nestbomen en uit het verleden, deze bevatten geen van beide enige aanwijzing; maar de boom met een gemakkelijk te onderzoeken laag gat werd onderzocht en: ja! Bewoond.

Naar aanleiding van deze ervaring is zij elders eens een boom gaan onderzoeken waar in januari wat veren hadden gelegen en in april een oud uitwerpsel. Nu is er geen spoor te zien. En het blijkt een nestboom!: de jongen waren te horen, het betreft een ondiepe holte.

Er is al een derde nestboom bekend.

En bij nog een boom is een grote latrine en zijn prooiresten te vinden, maar er zijn op 19 mei nog geen jongen geconstateerd.

Zulk ervaringen als van Olga, gecombineerd met dergelijke van vele anderen, breng niemand wel op het idee dat wanneer wij zoals dat heet "geen nesten vinden", dat meestal alleen wil zeggen: geen latrines. En eigenlijk geldt hetzelfde voor het criterium van marterhaar in de opening, want menige bewoonde nestboom heeft te nauwer nood haar aan de rand van het gat. Het is moeilijk, want je kunt er toch niet aan beginnen om alle holle bomen met de hengcam te gaan onderzoeken

Op en om Planten Wambuis (NM) vond Robert Keizer menige boom met een latrine, die vervolgens opdroogde en waar geen boommarters bleken te wonen. Nu eindelijk vind hij bij de Grensleen een verse latrine met twee jongen die rond 27 april geboren waren. Laat!!

1.9, 1.3 grens van Gooi en Utrecht

Het overreden moertje op de Bloklaan in Loosdrecht (12-5) was duidelijk zingend (foto, waarneming/ [view/118378911](#)). Er is niet gezocht naar de jongen, wat in dit natte elzenterrein bijzonder moeilijk zou zijn geweest.

Waarnemingen

2.1 Noorden

10-, Sterrebos Groningen nabij Helpman, foto, [view/118373183](#).

3-5, twee boommarters Oranjewoud, 194/551

9-5, Lindevallei op wild camera;

11-5, westzijde van de Fluessen!, 163/550 op wild camera (alle drie via Harrie Bosma)

2.6 oosten

13-5, Wesepe bij Olst, [/view/118612931](#)

2.7 westen

11-5, twee marters achter elkaar, NH Duin Reservaat, [view/118369039](#)

19-5, A44 door Wassenaar heen!

2.9 Gooi e.o.

In maart en april zijn er op camera's bij dassenburchten enige malen boommarters vastgelegd in het Spanderswoud bij Hilversum, een terrein waar al jarenlang sporen van boommarters worden gezien, maar waar een nest nog nooit is gevonden (via Marten van Bracht).

en voorts 3.4 Vierhouten, Rozendaal,

3.1 verkeersslachtoffers

3.2 Flevoland zie 3.9

3.3 Utrecht zie 3.9

3.4 Veluwe

9-5, N224 bij Hazeleger, Wolfheze (view/118246676, mede via René van Lopik)

3.8 Zuiden

13-5, Ossendrecht, foto, view/118647566

3.9 Gooi e.o.

12-5, Loosdrecht zogend wijfje, zie boven

17-5, A27 bij Stichtse Brug, foto, view/118754568

en voorts 3.2 N302 Lelystad, A6 bij Swifterbant, 3.4 Grijsoord A12,

3.6 Muggenbeet N333, Veneweg Sintjansklooster N762,

4. Diversen

Boekbespreking: Atlas van de Nederlandse Zoogdieren 2016. Dit fraai geïllustreerde boek is de opvolger van het gelijknamige werk uit 1992. Onze boomarter wordt besproken door Sim Broekhuizen, Gerard Müskens en Henri Wijsman. De soort heeft zich de laatste 25 jaar duidelijk uitgebreid, maar als je daarbij je teveel baseert op bijvoorbeeld doodvondsten, betekent dat toch dat dit mobiele dier op een aantal plaatsen wordt aangetroffen waar denkkelijk nog geen voortplanting plaats vindt. Anderzijds roept de verspreiding zoals die op voortplanting is gebaseerd in principe een noordelijk beeld op; er is nog werk aan de winkel om bijvoorbeeld in de streek rondom Roosendaal, of langs de zuidgrens van Zuid-Limburg voortplanting aan te tonen. Verder is ook kennis of meer kennis nodig omtrent het regelmatig voorkomen in Zuid-Holland of in Twente of oostelijk Friesland of in Westerwolde, of tenminste omtrent de vraag of nesten daar inderdaad elk jaar gevonden worden.

Het probleem waar die grote uitbreiding van de boomarter op berust blijft uiteraard onopgelost.